

SABER-NE  
MÉS



La introducció de la metodologia TILC en el nostre estil docent implica tenir en compte aspectes directament relacionats amb la gestió de l'aula i, de manera més concreta, amb la creació d'un clima de confiança, que no té cap altre objectiu que generar un entorn propici a l'aprenentatge.

En el procés d'integració de continguts i llengua es fa necessari preveure moments d'interacció, que poden contribuir a l'aprenentatge si es tenen en compte els següents aspectes:

- **Ensenyar a aprendre dels errors.** Cal transmetre la idea que l'error és una oportunitat per a l'aprenentatge.<sup>1</sup> Podem parlar obertament amb els alumnes del paper dels errors en el procés d'aprenentatge i fomentar que aprendre dels errors sigui la norma acceptada i part de la cultura de l'aula. Mostrar els propis errors és un recurs molt potent: el docent és model d'actitud. Per exemple, pot fer evident que no domina prou les tecnologies digitals i a vegades s'equivoca.
- **Mantenir una tensió positiva.** L'interès del grup pot variar enormement d'una sessió a una altra, i cal un nivell mínim d'implicació perquè hi hagi aprenentatge. Cal trobar l'equilibri entre el repte estimulant i la dificultat excessiva, amb la proposta de treball i amb els suports que s'ofereixen. Plantejar les tasques de manera oberta i productiva, i permetre que l'alumne prengui decisions, com per exemple el format de la tasca que ha de fer o l'organització del seu temps de treball, també ajuda a mantenir aquesta atenció necessària.
- **Fomentar el respecte.** Un entorn confortable requereix la col·laboració dels alumnes, que han d'aprendre a respectar-se físicament i psicològicament. Podem contribuir-hi fixant normes d'aula; establint rols; proporcionant reforç positiu als esforços per comunicar-se; encoratjant els alumnes a analitzar i millorar els seus comentaris, conductes i reaccions verbals i no verbals; i potenciant el diàleg com a forma de discutir els problemes i de resoldre conflictes.

1

---

<sup>1</sup> Podeu ampliar aquest apartat amb la lectura del document *PSM\_Gestió de l'error* de l'apartat "Autoregulació" (àmbit "Paper de l'alumne").

Els alumnes poden gestionar millor la seva conducta quan de normes n'hi ha poques (un màxim de sis o set, que s'han de penjar en un lloc visible perquè ens hi haurem de referir sovint) i són consensuades amb tot el grup i amb l'equip docent. Les normes s'han d'anar avaluant i adaptant a les noves situacions i necessitats.

- **Reconèixer i valorar tots els alumnes.** Tots els alumnes necessiten moments de sentir-se visibles i valorats. Totes les aportacions han de ser valorades: llengües, sabers i experiències. Podem reconèixer l'esforç, la cooperació, els progressos en l'autonomia... L'alumne ha de saber que el docent creu en les seves possibilitats i celebra l'assoliment de les fites personals. Cal tenir expectatives realistes però altes i l'alumne ha de percebre-ho així.

Alguns consells per fer evident aquest reconeixement són:

- Separar la lloança del consell. Per exemple, suprimint el "però" de la frase de valoració.
  - Evitar dir constantment "molt bé". El reconeixement efectiu demana una anàlisi i ha de ser públic d'alguna manera. Per exemple, podem donar als alumnes l'oportunitat d'explicar com han aconseguit el resultat o bé mostrar el seu treball públicament.
  - El contacte visual i l'escolta són eines excel·lents per mostrar reconeixement: una salutació personalitzada, un contacte visual, un somriure o una resposta personalitzada...
- **Mantenir una actitud coherent.** Els alumnes han de saber com reaccionarà el docent en determinades situacions:
    - Una conducta disruptiva sempre ha de rebre la mateixa resposta. Els alumnes han de tenir en compte les conseqüències. Si el docent reacciona de forma desmesurada davant de la conducta d'un alumne, crea confusió als altres, que no saben què en poden esperar.
    - L'ús de rutines d'aula ajuda els alumnes a predir què pot passar, perquè els permet anticipar què hauran de fer després i els proporciona un sentiment de control de la situació que els permet relaxar-se i concentrar-se en el que han de fer.

Aquesta coherència és més efectiva quan forma part d'una línia de centre, amb equips pedagògics que discuteixen regularment com

millorar la gestió de l'aula i desenvolupen estratègies comunes per gestionar conductes disruptives i ajudar els alumnes a superar-se.

- **Fomentar la col·laboració.** En la metodologia TILC es fa imprescindible posar les bases per estimular l'aprenentatge entre iguals. Aquesta ajuda mútua s'ha d'ensenyar, guiar i estimular. Per exemple, al final d'una sessió podem preguntar quins alumnes han rebut ajuda d'un company i què hi han guanyat, per demostrar que ens interessa.

Òbviament, perquè hi hagi aquest suport entre iguals és necessari permetre que els alumnes facin comentaris, en veu baixa i de manera ràpida, quan estem explicant. Podem indicar amb gestos o expressions quan poden fer-ho i quan no.

- **Ensenyar a gestionar les emocions.** El procés d'aprenentatge té una dimensió afectiva molt important. Dedicar temps a reduir possibles filtres afectius és una inversió educativa. La conversa pot ser un motor per resoldre inseguretats i bloqueigs. També és gestió de les emocions intentar connectar amb els interessos dels alumnes en els temes que es treballaran.

En tots els nivells de l'ensenyament és recomanable ajudar l'alumne a prendre consciència del paper de les emocions en les seves reaccions i a aprendre a gestionar-les. El primer pas per fer-ho és tenir una actitud sensible: observar els alumnes i interessar-se pel seu estat d'ànim.

Quan un alumne té poc domini de la llengua que es parla a l'aula, pot tenir dificultats per expressar les seves emocions i pot generar malentesos i situacions compromeses. Per això cal proporcionar a aquests alumnes els exponents lingüístics necessaris per expressar les emocions i resoldre els conflictes.

- **Regular el soroll i el silenci.** El soroll a l'aula és inevitable, especialment quan es promou el treball cooperatiu. Proporcionar moments de soroll i moviment, en canvi, permet que els alumnes facin petits *resets* que els permetran passar a activitats més tranquil·les.

D'altra banda, el procés d'aprenentatge requereix moments de tranquil·litat i silenci, especialment quan treballem en una L2 o amb un llenguatge exigent com l'acadèmic. Aquests moments es poden aconseguir quan proposem breus estones de treball individual.

Podem intentar minimitzar els sorolls ambientals, tancant la porta o les finestres de l'aula o, quan és possible, triant un espai de treball allunyat de les fonts de soroll.

També val la pena entrenar els alumnes a treballar en entorns amb un cert grau de soroll. Per exemple:

- Ensenyant estratègies d'escolta.
- Ensenyant a demanar als companys que redueixin el to de veu.
- Fent-los conscients del nivell de soroll. Per exemple, durant un treball de grup, podem fer una breu aturada per preguntar qui considera que hi ha massa soroll per treballar bé. Aquesta simple pregunta ajuda a reduir el to de veu col·lectiu i fer conscients els alumnes.

El soroll pot ser un termòmetre de l'excitació del grup o indicar que s'han perdut o que han desconnectat. Per tant, ajuda el docent a ajustar la seva actuació.

Els alumnes poden optar pel silenci. Si establim com a norma que tothom ha d'intervenir però no penalitzarem qui, ocasionalment, prefereixi no fer-ho, els alumnes tindran el silenci com un recurs per quan se sentin perduts o molt insegurs per parlar en públic.

Per estimular la participació, es pot gestionar el silenci com un espai per a la reflexió i la construcció de respostes a les preguntes que formula el docent. En aquest cas, el silenci es transforma en temps per pensar abans de parlar, per processar allò que saben, donar significat al que no entenen i construir una resposta reflexiva. Per si mateix, aquest espai de silenci comporta acceptar els errors i gestionar-los per generar aprenentatges. És una estratègia que promou un clima social positiu, augmenta la motivació i incideix en l'educació emocional. Diversos estudis (McCarthy, 2018) demostren que donar als alumnes entre 2 i 3 segons després de formular una pregunta (fins a 2 minuts segons el tipus de pregunta) té un impacte positiu en l'aprenentatge.

## BIBLIOGRAFIA CONSULTADA:

Us convidem a llegir aquests títols per ampliar la informació:

- MEHISTO, P.; MARSH, D.; FRIGOLS, M. J. (2008). *Uncovering CLIL*. Oxford: Macmillan Books for Teachers.
- MCCARTHY, J. (2018). [Extending the Silence](#). [Consulta: 10/6/2021].